

Jak řešit výskyt vší ve školách?

- praktická informace HSHMP

Hygienická stanice hlavního města Prahy (dále jen „HSHMP“) z důvodů opakovaných dotazů rodičů a pedagogů zveřejňuje informaci o postupu při výskytu vší u dítěte navštěvujícího školské zařízení.

Vhodným obdobím pro parazita typu vší je právě probíhající zima, kdy děti nosí šály a čepice. Tyto zimní doplňky oděvu usnadňují přenos vší mezi dětmi. Vší se však ve školách a školkách mohou vyskytnout v podstatě kdykoliv během školního roku. Od roku 2012 není zákonná oznamovací povinnost hlásit výskyt vší orgánům ochrany veřejného zdraví, tj. místně příslušné hygienické stanici, v Praze pak HSHMP. K údajům o výskytu onemocnění pedikulóza způsobeného vší ve školských zařízeních se přesto HSHMP dostává, a to na základě dotazů rodičů, pedagogů škol či Pražanů. HSHMP proto v dané souvislosti apeluje především na rodiče, aby věnovali případnému výskytu vší u svých dětí pozornost a situaci v rodině v žádném případě nepodceňovali.

Veš dětská (*Pediculus capitis*) je bezkřídlý hmyz, který žije pouze ve vlasech lidí. Bodá a sají krev.

Z odborného pohledu je **zavšivení** považováno za onemocnění „*pediculosis*“, u kterého hrozí šíření v dětském kolektivu. Pedikulóza se projevuje nadměrným svěděním hlavy způsobeným bodáním a pohybem vší. Svědění nutí děti ke škrábání. I když veš není přenašečem žádných onemocnění, může samotné škrábání vést ke vzniku poškození pokožky a druhotné infekci.

Diagnostikovat onemocnění „*pediculosis*“ může pouze lékař, nikoli zaměstnanci škol

Povinnost rodičů starat se o své děti je dána platným právním řádem České republiky. **Děti s výskytem hnid a živých vší by proto rodiče měli nechat doma a zajistit jejich řádné odvšivení.** Výskyt vajíček vší, takzvaných **hnid**, ve vlasové části hlavy je varováním, že dítě bylo v kontaktu se zavšiveným jedincem. Je proto důležité, dítě hnid **mechanickým stahováním** zbavit a neopomenout informovat školské zařízení.

Povinnost zástupce školského zařízení (pedagoga apod.), aby kontroloval děti, není dána žádným předpisem. Pokud pedagog uvidí u neklidného, nepozorného dítěte ve vlasech lezoucí vši či hnidy, je žádoucí, aby o této skutečnosti vždy informoval rodiče. Ti si dítě musí převzít a v rámci svých rodičovských povinností jej odvšivit. Důležité je rovněž zabránit dalšímu kontaktu dítěte s ostatními zdravými (nepostiženými) jedinci.

Pokud rodiče se školou nespolupracují a posílají své děti do školy neodvšivené, může ředitel školy, v souladu se školským zákonem, rodiče vyzvat, aby se osobně zúčastnili projednání závažných otázek týkajících se pobytu dítěte a žáka ve školském zařízení. Této výzvě je zákonný zástupce povinen vyhovět. Pokud ani poté není spolupráce zákonných zástupců se školou adekvátní, má škola v krajním případě možnost takovou skutečnost oznámit orgánu péče o dítě, který disponuje určitými pravomocemi vyvinout na rodiče tlak, protože je jejich povinností se o nezletilé děti starat.

Jak vši odstraňovat?

Živé vši se odstraňují poměrně jednoduše, na vyčesání pomocí speciálního hřebínku, tzv. **všiváčku**, stačí několik minut. Vyčesávání je nutné provádět minimálně 5 minut, u dlouhých vlasů déle, a to od kořínků vlasů postupně z celého povrchu vlasaté části hlavy. V prvním týdnu nejlépe každý den.

Složitější je situace s odstraňováním hnid. Ty nelze vyčesat, musí se mechanicky odstraňovat, neboť hnidy jsou přilepeny ke kořenu vlasu. Osvědčenější způsob je ostříhání vlasů. Veš dětská totiž není schopna žít ve vlasech kratších 0,8 mm.

Řada rodičů využívá pomoci nejrůznějších chemických přípravků, které většinou zakoupí v lékárnách. Všechny prostředky s insekticidní látkou, které jsou na trhu k dispozici, zahubí dospělé jedince. Účinnost těchto prostředků na hnidy je velmi sporná, i když výrobce deklaruje účinnost na všechna stadia zavšivení. Látky s přírodním účinkem mají schopnost hubení opět omezenou. Působí na dospělé jedince, většinou udušením. Pro úspěšnou léčbu se většinou doporučuje kombinovat v časově postupně navazujících fázích přípravky na bázi insekticidních šamponů či vlasových vod a při aplikaci přípravků postupovat dle návodu výrobce. Důležité je zároveň denně hnidy mechanicky odstraňovat.